

Kuopion kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelman muutokset 1.8.2026

Jokaisen paikallisesti tarkennetun luvun otsikko on linkki sitä koskevaan valtakunnalliseen opetussuunnitelman perusteiden lukuun. Opetussuunnitelmiin lisättävät tekstiosiot on kursivoitu vihreällä, poistettavat osiot on yliviivattu.

4 Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri

4.2 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

4.2.3 Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Paikallinen tarkennus

Kaikki Kuopion koulut edistävät liikunnallista elämäntapaa. Jokaisella koululla on nimetty vähintään yksi vastuuhenkilö, joka koordinoi liikunnallisen elämäntavan edistämistä ja koulun liikunnallisen toimintakulttuurin toteuttamista. Tavoitteena on vahvistaa yhdenvertaisesti jokaisen oppilaan mahdollisuuksia liikkua monipuolisesti koulupäivän aikana, ymmärtää liikkumisen merkitystä hyvinvoinnille sekä rakentaa myönteistä ja kestäväää liikunnallista elämäntapaa.

Liikunnallisen elämäntavan edistämisen koulukohtainen suunnitelma sisällytetään lukuvuosisuunnitelmaan. Koulukohtainen suunnitelma laaditaan osallistaen koulun henkilökuntaa, oppilaita, opiskeluhuollon toimijoita sekä huoltajia. Jokainen koulu täsmentää koulukohtaisessa liikunnallisen elämäntavan edistämisen suunnitelmassa tavoitteet, yhteiset toimintaperiaatteet, yhteistyön, oppilaiden osallistamisen ja muun käytännön toteutuksen liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen liittyvissä järjestelyissä otetaan huomioon kaikenlaiset liikkujat. Suunnitelma pohjautuu vuosittain tehtävään Liikkuvan koulun nykytilan arviointiin. Arvioinnin pohjalta valitaan vuosittain yksi tai useampi koulukohtainen kehittämistavoite ja suunnitellaan toimenpiteet sen toteuttamiseksi ja arvioimiseksi. Suunnitelma käsitellään yhteisöllisessä opiskeluhooltoryhmässä vuosittain. Liikunnallisen elämäntavan toteutumista seurataan ja arvioidaan lukuvuosisuunnitelman arvioinnin yhteydessä. Move!-tuloksia hyödynnetään yhteistyössä opiskeluhooltopalvelujen ammattilaisten kanssa.

KUOPIO

5 Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen

5.4 Opetuksen järjestämistapoja

5.4.4 Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus

Paikallinen tarkennus

Perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta toteutetaan Kuopiossa lähikouluperiaatteella. Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarve arvioidaan pääsääntöisesti valmistavan opetuksen loppuvaiheessa, mutta viimeistään perusopetukseen siirtymisen alkuvaiheessa. Opetukseen on tarkoituksenmukaista ohjata oppilaat, jotka eivät saavuta valmistavan opetuksen suomen kielen tavoitetasoa (A2), oppilaat, joilla on vähäinen tai puutteellinen aikaisempi koulutausta tai oppilaat, jotka siirtyvät perusopetuksen yläkouluvaiheeseen. Opetus järjestetään oppilaalle laaditun valmistavan lisäopetuksen suunnitelman mukaisesti. Suunnitelma laaditaan ensisijaisesti valmistavan opetuksen loppuvaiheessa ja sen kirjaamiseen osallistuvat oppilas, huoltaja ja valmistavan opetuksen opettaja.

Kun perusopetuksen kouluun on siirtymässä oppilas, jolle on tarkoituksenmukaista järjestää valmistavan opetuksen lisäopetusta, nimetään koulussa valmistavan lisäopetuksen vastuupettaja. Vastuupettaja perehtyy oppilaalle laadittuun valmistavan lisäopetuksen suunnitelmaan yhdessä valmistavan opetuksen opettajan kanssa. Hän vastaa myös lisäopetuksen toteuttamistapojen suunnittelusta yhteistyössä koulun muun henkilöstön kanssa. Lisäopetusta opettavat opettajat arvioivat lisäopetuksen tarpeellisuutta säännöllisin väliajoin. Suunnitelmaa päivitetään tarpeen ilmennettyä ja lisäopetus voidaan päättää myös suunniteltua aiemmin, mikäli tarvetta lisäopetukselle ei enää ole. Lisäopetuksen riittävyys ja vaikuttavuus arvioidaan lisäopetuksen loppuvaiheessa yhdessä oppilaan, huoltajan ja lisäopetusta opettavien opettajien kanssa. Arviointi kirjataan oppilaan suunnitelmaan.

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen prosessi Kuopiossa

Vaihe	Kuvaus	Vastuutaho(t)
1. Oppilastiedon välittäminen	Koordinaattori ilmoittaa rehtorille valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyvästä oppilaasta sekä hänen mahdollisesta lisäopetuksensa tarpeesta.	Koordinaattori, rehtori
2. Lisäopetussuunnitelman laadinta	Valmistavan opetuksen opettaja laatii valmistavan opetuksen loppuvaiheessa oppilaalle lisäopetussuunnitelman yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa.	Valmistavan opetuksen opettaja, oppilas, huoltaja
3. Suunnitelman siirto ja tarkastelu	Oppilaan tulevan koulun vastuupettaja ja valmistavan opetuksen opettaja käyvät suunnitelman läpi ennen oppilaan siirtymistä perusopetukseen.	Vastuupettaja, valmistavan opetuksen opettaja
4. Opetusjärjestelyjen suunnittelu	Vastuupettaja suunnittelee lisäopetuksen toteutuksen yhdessä koulun henkilöstön kanssa. Suunnittelussa huomioidaan muun muassa tulevat opetusjärjestelyt ja oppimisympäristöt.	Vastuupettaja, lisäopetusta opettavat opettajat
5. Resurssien vahvistaminen	Rehtori ilmoittaa opetuspäällikölle ja koordinaattorille lisäopetuksen aloittavasta oppilaasta. Ilmoituksen perusteella lisäopetuksen resurssi lisätään koulun budjettiin.	Rehtori, opetuspäällikkö, koordinaattori
6. Hallinnolliset merkinnät	Koulussa huolehditaan lisäopetuksen merkinnöistä Primuksessa opetuksen järjestämisen edellyttämällä tavalla.	Rehtori
7. Lisäopetuksen toteutus	Koulu toteuttaa lisäopetuksen oppilaalle laaditun suunnitelman mukaisesti ja seuraa oppilaan edistymistä. Suunnitelmaa päivitetään tarpeen vaatiessa.	Vastuupettaja, lisäopetusta opettavat opettajat
8. Lisäopetuksen päättäminen ja arviointi	Lisäopetus päättyy viimeistään yhden vuoden kuluttua sen alkamisesta. Suunnitelmaan kirjataan arvio lisäopetuksen riittävydestä ja vaikuttavuudesta. Arviointiin osallistuvat oppilas, huoltaja, vastuupettaja ja lisäopetusta antaneet opettajat.	Oppilas, huoltaja, vastuupettaja, lisäopetusta opettavat opettajat

10 Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä

Paikallinen tarkennus

Kuopion perusopetuksessa eri kielet ja kulttuurit elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään. Kouluissa ymmärretään kielen merkitys kaikessa oppimisessa ja arvostetaan kaikkia kieliä. Oppilaiden kehittyvä suomen ja muiden kielten taito otetaan huomioon jokaisen oppiaineen opetuksessa. Kielitietoisten työtapojen käyttö ymmärretään hyödyttävän kaikkia koulun oppilaita.

Kuopion peruskoulujen toimintakulttuurissa huomioidaan kielitietoisuus. Kielellä on merkitys kaikessa kanssakäymisessä, oppimisessa ja opettamisessa. Kieli- ja kulttuuritietoinen opetus vahvistaa oppilaiden kielellistä tietoisuutta. Sen avulla luodaan myös pohja erilaisuutta arvostavalle moninaisuudelle. Kielitietoisessa koulussa jokainen opettaja on myös opettamansa oppiaineen kielen opettaja ja kielellinen malli. Kaikki oppilaat hyötyvät kielitietoisista työtavoista. Kuopion kaupungin perusopetus on laatinut oppaan monikielisten oppilaiden opetuksen tueksi. Oppaan tarkoituksena on antaa tukea opettajille ja muille kouluissa työskenteleville monikielisen oppilaan opettamiseen ja ohjaamiseen.

- Opas monikielisten oppilaiden opetuksen tueksi

Oppilaan omaa kieli- ja kulttuuri-identiteettiä pyritään tukemaan oman katsomusaineen ja oman äidinkielen opetuksella. Tavoitteena on tukea monikielisyttä sekä opettaa oppilaita arvostamaan moninaisuutta ja käymään kulttuurista dialogia. Oppilasta kannustetaan osallistumaan perusopetusta täydentävään oman äidinkielen opetukseen. *Oman äidinkielen opetukseen ilmoittautumisesta tiedotetaan oppilaita ja huoltajia kevätlukukaudella koteihin jaettavalla ilmoittautumislomakkeella.* Kuopiossa oppilas sitoutuu oman äidinkielen opiskeluun lukuvuosittain. Huoltajat vastaavat tarvittavista kuljetuksista oman äidinkielen opetusryhmiin. Koulut voivat tehdä yhteistyötä oman äidinkielen opetuksen järjestämiseksi. Oman äidinkielen opetuspaikkana voi siis olla jokin muu kuin oppilaan oma koulu. Opetettavat kielet ja opetusjärjestelyt voivat vaihdella vuosittain.

- Perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetussuunnitelma

Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu kaikille niille *maahanmuuttotautaisille oppilaille, jotka eivät ole syntyneet Suomessa* maahanmuuttotautaisille lapsille ja nuorille, ja joilla ei ole vielä tarvittavia kielellisiä valmiuksia opiskella perusopetuksessa. Valmistavaan opetukseen voivat osallistua Suomeen muuttaneet *että Suomessa syntyneet maahanmuuttotautaiset lapset ja nuoret.* Valmistava opetus antaa valmiuksia perusopetukseen siirtymiseen. Kuopiossa perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestetään *pääsääntöisesti* erillisissä, ryhmämuotoisissa valmistavan opetuksen luokissa. *1. vuosiluokan ikäiset valmistavan opetuksen oppilaat opiskelevat omassa lähikouluissaan inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa. ja joissakin tapauksissa inklusiivisena opetuksena oppilaan lähikouluissa. Joissakin tapauksissa valmistava opetus voidaan toteuttaa myös 2.–9. vuosiluokan ikäisille oppilaille inklusiivisesti oppilaan lähikouluissa, erityisesti tilanteissa, jossa koulumatka luokkamuotoista valmistavaa opetusta tarjoavaan kouluun on pitkä.*

KUOPIO

Valmistavassa opetuksessa olevalle oppilaalle laaditaan aina oma opinto-ohjelma. Opinto-ohjelman rakenne ja sisältö on kuvattu tarkemmin Kuopion perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmassa. Valmistavassa opetuksessa opiskellaan keskimäärin lukuvuoden ajan, jonka jälkeen oppilas siirtyy pääsääntöisesti omaan lähikouluunsa. *Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan suomen kielen taitotasoa kartoitetaan ennen perusopetukseen siirtymistä. Tietyissä tapauksissa perusopetukseen valmistavan opetuksen päättävä oppilas voidaan ohjata perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen. Perusopetuksessa järjestettävässä valmistavan opetuksen lisäopetuksesta on kerrottu tarkemmin luvussa 5.4.4. [Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus](#)*

- [Kuopion perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma](#)

Oppilas opiskelee suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän sijaan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää, jos *oppilas tarvitsee vielä suomen kielen peruskielitaidon vahvistamista, tai jos oppilaan suomen kielen taito ei anna vielä edellytyksiä suomen kielen ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun.* oppilaan suomen kielen peruskielitaidoissa on puutteita yhdellä tai usealla kielitaidon osa-alueella. *Oppimäärän toteutuksessa lähtökohtana on toista kieltä oppivan oppilaan kielenoppimistilanne. Suomenkielinen ympäristö toimii kielenoppimisen keskeisenä tukena, ja suomen kielen taito kehittyy monipuolisesti oppilaan muiden kielten rinnalla.*

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetus järjestetään Kuopiossa suomen kieli ja kirjallisuus -opetuksen yhteydessä, samanaikaisopetuksena, erillisessä ryhmässä tai edellisten yhdistelmänä. Mikäli oppilaalla on suomen kielen peruskielitaidoissa puutteita, häntä tuetaan kaikissa oppiaineissa sekä oppimisen eri osa-alueilla hyvien oppimisvalmiuksien saavuttamiseksi. *Oppimäärän tarkoituksenmukaisuutta tulee arvioida säännöllisesti oppilaan opetukseen osallistuvien opettajien yhteistyönä, erityisesti opetuksen nivelvaiheissa. Oppilaan siirtymistä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään suositellaan huoltajille, kun oppilas on saavuttanut suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteiden mukaisen suomen kielen taidon sen eri osa-alueilla.*

Kuopion perusopetuksessa on laadittu suomi toisena kielenä (S2) -toimintamalli, jossa on kuvattu tarkemmin esimerkiksi opetuksen järjestämisen, arvioinnin ja nivelvaiheiden periaatteet.

- [Kuopion perusopetuksen S2-toimintamalli](#)

Muutamissa Kuopion peruskouluissa työskentelee kielellisesti tuetun opetuksen opettajia, kietuja. Kietu -opettaja tukee valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyneitä oppilaita, joiden opetuskielen taito on vielä kehittymässä. Tavoitteena on vahvistaa oppilaan valmiuksia oppia perusopetuksen oppiaineita ja integroitua omaan opetusryhmäänsä. Tuki toteutuu pääosin samanaikaisopetuksena perusopetuksen oppitunneilla yhteistyössä luokan- ja aineenopettajien kanssa sekä tarvittaessa pienryhmä- ja ryhmämuotoisena opetuksena.

Maahanmuuttotaustaisten ja vieraskielisten oppilaiden arvioinnissa otetaan huomioon kehittyvä suomen kielen taito kaikissa oppiaineissa. Arvioinnissa käytetään monipuolisia ja joustavia arviointitapoja. Oppilaan arviointi *osaaminen* voidaan arvioida sanallisesti päättöarviointia lukuun ottamatta. *Kuopion perusopetuksessa maahanmuuttotaustaisille oppilaille ei laadita erillistä opintoja koskevaa suunnitelmaa. Poikkeuksena ovat oppilaat, jotka osallistuvat perusopetuksessa*

KUOPIO

järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen (lisäVALO). Heille laaditaan valmistavan lisäopetusta koskeva suunnitelma.

- S2-oppilaan lukuvuosiarviointi

Kuopion kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelman päivitys / Erityinen tutkinto

6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa

6.12 Erityinen tutkinto ja siitä annettavat todistukset

Paikallinen tarkennus

Huoltaja tekee kirjallisesti ilmoittautumisen koulun rehtorille. Kirjallisessa ilmoittautumisessa on oltava erityisen tutkinnon suorittajan tunnistetiedot sekä tieto siitä, suoritetaanko erityisessä tutkinnossa

- perusopetuksen oppiaineen suorittamisesta oppiaineet ja vuosiluokkakokonaisuudet eriteltyinä
- osa perusopetuksen oppimäärästä (esim. tietyn vuosiluokan opinnot)
- perusopetuksen koko oppimäärä

Mikäli oppilaalle myönnetään lupa suorittaa erityinen tutkinto, Rehtori *sopii* yhdessä opettajan *huoltajan sekä nuoren* kanssa erityisen tutkinnon suoritusajankohdasta ja -tavoista. Rehtori tekee asiasta viranhaltijapäätöksen.

Perusopetuksen ja perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat

Kuopion kaupungin perusopetuksessa olevat oppilaat ja perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat ilmoittautuvat erityiseen tutkintoon kirjallisesti oman koulunsa rehtorille. Erityisen tutkinnon laatimisessa ja oppilaan arvioinnissa voidaan tehdä opettajien ja koulujen välistä yhteistyötä.

Päätösarviointia korottavat ja kotiopetuksessa oppivelvollisuutta suorittavat

Päätösarvioinnin jälkeen oppiaineen oppimäärän arvosanaa voi korottaa erityisessä tutkinnossa Kuopion kaupungin aikuislukion järjestämänä yhdessä Minna Canthin koulun kanssa.

Päätösarviointia korottavat ilmoittautuvat erityiseen tutkintoon kirjallisesti Kuopion aikuislukion rehtorille.

KUOPIO

Perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot voi hankkia perusopetukseen osallistumisen sijasta myös opiskelemalla kotona. Oppivelvollisuuden suorittamista muutoin kuin perusopetuslain mukaisesti järjestettyyn perusopetukseen osallistumalla kutsutaan kotiopetuksiksi. Perusopetuslain 26 §:n mukaan asuinkunnan tulee valvoa oppivelvollisen edistymistä, jos tämä ei osallistu kouluopetukseen.

Jos huoltaja haluaa kotiopetuksessa opiskelevan lapsensa saavan opinnoistaan todistuksen, lapsen on osallistuttava erityiseen tutkintoon. Kotiopetuksessa ja perusopetuksen päättöarvosanaa korottavat voivat suorittaa erityisen tutkinnon maksullisena. Näissä tapauksissa Erityisen tutkinnon järjestää Minna Canthin koulu yhdessä Kuopion kaupungin aikuislukion kanssa. Erityiseen tutkintoon ilmoittaudutaan Minna Canthin koulun rehtorille.